

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ł.
przeciwko J.G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 30 października 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 31 października 2018 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) odstępuje od obciążenia pozwanego kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), sprowadzającego się do konieczności udzielenia odpowiedzi na pytanie, „czy dopuszczalne jest uznanie danej czynności prawnej za bezskuteczną w części wówczas, gdy dłużnikiem jest jeden z małżonków, zobowiązanie zaciągnięte zostało bez zgody drugiego małżonka, przedmiotem tej czynności prawnej jest przeniesienie prawa własności przedmiotu będącego składnikiem majątku wspólnego małżonków, a czynność została dokonana przez obojga małżonków.”

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowi odrębną część skargi kasacyjnej. Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Konieczne jest wyjaśnienie, jakie zagadnienie prawne występuje w sprawie i dlaczego jest ono istotne, albo określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów.

Problem sformułowany przez skarżącego nie ma cech zagadnienia prawnego w znaczeniu objaśnionym wyżej. Skarżący - dostrzegając, że Sąd Najwyższy wypowiadał się już o tym, jak należy kwalifikować stany faktyczne zbliżone do ocenianego w niniejszej sprawie - ograniczył uzasadnienie tezy o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego do stwierdzenia, że nie zapadło dotąd orzeczenie Sądu Najwyższego na tle dokładnie takich okoliczności, jak ustalone w sprawie. Tego rodzaju argumentację trudno uznać za dostateczną.

W uchwałach z 12 maja 2011 r., III CZP 19/11 (OSNC 2011, nr 12, poz. 132) i z 24 października 2003 r., III CZP 72/03 (OSP 2004, nr 9, poz. 16), Sąd Najwyższy przyjął, że wierzyciel, którego dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków, może domagać się uznania czynności prawnej za bezskuteczną na

podstawie art. 527 § 1 k.c. także wtedy, gdy darowizny nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego dokonali dłużnik i jego małżonek.

W niniejszej sprawie wspólność ustawowa między dłużnikiem powoda a jego małżonką ustała na skutek śmierci dłużnika już w toku postępowania wywołanego skargą pauliańską. Nie istnieje zatem majątek wspólny, do którego na zasadzie fikcji prawnej i na potrzeby postępowania egzekucyjnego zmierzającego do zaspokojenia wierzyciela, miałby wrócić przedmiot darowizny. Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że ta okoliczność zadecydowała o sposobie rozstrzygnięcia w sprawie, a interes w kwestionowaniu tego stanowiska mógłby mieć co najwyżej wierzyciel, gdyż wiąże się ono z częściowym jedynie uwzględnieniem jego żądania.

O ograniczeniu skutków oświadczenia woli rodzącego obowiązek powrotnego przeniesienia własności nieruchomości do udziału, jaki by przypadał jednemu z małżonków w majątku wspólnym, Sąd Najwyższy wypowiedział się w uchwale Izby Cywilnej z 31 marca 2016 r., III CZP 72/15 (OSNC 2016, nr 7-8, poz. 80). Pogląd ten może być odpowiednio odniesiony do sytuacji, gdy na podstawie kształtującego prawo orzeczenia sądowego, którego podstawą jest art. 527 § 1 k.c., ma dojść do umożliwienia wierzycielowi zaspokojenia się z majątku przeniesionego przez dłużnika na osobę trzecią.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu. Sąd Najwyższy odstąpił od obciążenia pozwanego kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz strony powodowej mając na uwadze wiek pozwanego oraz to, że poza darowaną mu nieruchomością, nie dysponuje środkami finansowymi, z których mógłby pokryć koszty należne w niniejszej sprawie.

as]

jw